**VLADA REPUBLIKE HRVATSKE**
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 9. listopada 2026.

**Analiza presude**

**Ordulj protiv Hrvatske**
zahtjev br. 5899/23

**čl. 5. Konvencije – pravo na slobodu i sigurnost**

***Povreda zahtjeva brzog sudskog odlučivanja o uvjetnom otpustu***
***uzrok povrede čl. 5. st. 4. Konvencije***

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) zasjedajući u odboru od tri suca objavio je 16. srpnja 2026. presudu u predmetu podnositelja koji je tvrdio da mu je povrijeđeno pravo na slobodu i sigurnost zajamčeno čl. 5. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija) jer nadležni sud nije proveo brzo sudsko preispitivanje njegove molbe za uvjetni otpust.

Podnositelj je osuđen presudom Općinskog suda u Splitu, koju je Županijski sud u Splitu potvrdio, na kaznu maloljetničkog zatvora u trajanju od dvije godine zbog više kaznenih djela počinjenih kada je imao 19 godina. Kaznu je počeo izdržavati 27. rujna 2011., a trebala je isteći 18. kolovoza 2013. Na temelju čl. 103. Zakona o sudovima za mladež nadležni sud bio je dužan po službenoj dužnosti ispitati mogućnost njegova uvjetnog otpusta dva mjeseca prije izdržane dvije trećine kazne. Podnositelj je 23. listopada 2012. podnio molbu za uvjetni otpust. Budući da je podnositelj imao 23 godine, Općinski sud u Splitu najprije je njegovu molbu za uvjetni otpust proslijedio Županijskom sudu u Sisku, smatrajući da se primjenjuju pravila za odrasle zatvorenike. Županijski sud u Sisku zatim je spis dostavio Županijskom sudu u Splitu, smatrajući da se primjenjuju pravila o uvjetnom otpustu iz maloljetničkog zatvora. Županijski sud u Splitu zatražio je mišljenje Općinskog državnog odvjetništva u Splitu, koje je smatralo da se spis treba dostaviti Povjerenstvu za uvjetni otpust Ministarstva pravosuđa. Nakon što je Županijski sud u Splitu spis dostavio tom Povjerenstvu, Ministarstvo je odbilo postupati zbog nenadležnosti te upozorilo sud na obvezu hitnog odlučivanja o podnositeljevoj molbi na temelju članka 103. Zakona o sudovima za mladež. Županijski sud u Splitu naposljetku je rješenjem od 17. travnja 2013. usvojio podnositeljevu molbu, utvrdivši da njegovo ponašanje tijekom izdržavanja kazne pokazuje dovoljnu razinu „stabilnosti i odgovornosti”. Podnositelj je odmah pušten na slobodu, otprilike četiri mjeseca prije isteka kazne. Podnositelj je potom pokrenuo parnični postupak radi naknade štete protiv Republike Hrvatske zbog nepravilnog rada suda, tvrdeći da zbog propusta domaćih sudova nije u zakonskom roku odlučeno o njegovoj molbi za uvjetni otpust te da je zbog toga bio prekomjerno lišen slobode. Općinski sud u Splitu odbio je njegov tužbeni zahtjev, a Županijski sud u Šibeniku potvrdio je tu presudu. Iako nije bilo sporno da mogućnost uvjetnog otpusta nije bila ispitana u zakonskom roku, domaći sudovi ocijenili su da su postojale nejasnoće u pogledu primjenjivih pravila te da nije bilo izvjesno da bi

podnositelj bio ranije pušten na slobodu da je o njegovoj molbi odlučeno pravodobno. Ustavni sud je odbio njegovu ustavnu tužbu.

Pozivajući se na čl. 5. Konvencije, podnositelj je prigovorio da je njegovo lišenje postalo proizvoljno jer domaći sudovi nisu pravodobno odlučili o njegovom uvjetnom otpustu, kao i da domaći sudovi nisu proveli brzo sudsko preispitivanje njegove molbe za uvjetni otpust, a zbog čega je u maloljetničkom zatvoru proveo šest mjeseci dulje nego što je bilo potrebno.

*Članak 5. stavak 1. Konvencije*

Europski sud najprije je istaknuo da nije potrebno odlučiti o prigovoru zastupnice Republike Hrvatske pred Europskim sudom o neiscrpljivanju domaćih pravnih sredstava jer je prigovor podnositelja u svakom slučaju nedopušten.

Budući da je podnositelj izdržavao kaznu na temelju pravomoćne osuđujuće presude, njegovo lišenje slobode potpadalo je pod čl. 5. st. 1. t. (a) Konvencije. Nadalje, podnositelj nije osporavao zakonitost svojeg lišenja slobode, već je tvrdio da je ono postalo proizvoljno jer domaći sudovi nisu pravodobno (u zakonskom roku) odlučili o njegovu uvjetnom otpustu, odnosno o nužnosti njegova daljnjeg lišenja slobode.

Europski sud je istaknuo da je podnositelj bio osuđen na kaznu maloljetničkog zatvora određenog trajanja, čiju prikladnost on ne može preispitivati, te da je pušten na slobodu otprilike četiri mjeseca prije isteka kazne. Primijetio je da ništa nije upućivalo na to da je uzročno-posljedična veza između njegove osude i lišenja slobode u bilo kojem trenutku bila prekinuta. Štoviše, iako je domaćim pravom propisano da domaći sudovi po službenoj dužnosti razmatraju mogućnost prijevremenog otpusta, njime nije bilo zajamčeno pravo na prijevremeni otpust kao takvo niti se moglo zaključiti da bi podnositelj bio ranije pušten da je to pitanje pravodobno ispitano.

Zaključno, Sud je ovaj predmet razlikovao od predmeta u kojima trajanje lišenja slobode nije bilo određeno (*Miklić protiv Hrvatske*[1] [Odbor], br. 42613/19, st. 4. i 26., 18. ožujka 2025.) i/ili u kojima su podnositelji i dalje bili lišeni slobode na temelju rješenja o lišenju slobode koja su istekla ili za koja je utvrđeno da su sadržavala neke nepravilnosti (*H.W. protiv Njemačke*, br. 17167/11, st. 68. – 70. i 83., 19. rujna 2013.), te je naveo da u predmetu podnositelja nisu postojale usporedive okolnosti.

Slijedom navedenog, Europski sud utvrdio je da je prigovor podnositelja o proizvoljnosti njegovog lišenja slobode nedopušten te ga je odbacio kao očigledno neosnovan.

*Članak 5. stavak 4. Konvencije*

U odnosu na prigovor podnositelja o tome da domaći sudovi nisu brzo odlučili o njegovoj molbi za uvjetni otpust, Europski sud je podsjetio na opća načela o pravu na brzo sudsko preispitivanje lišenja slobode (*Mooren protiv Njemačke* [VV], br. 11364/03, stavci 106. – 107., 9. srpnja 2009.).

Članak 5. st. 4. Konvencije, kojim se osobama lišenima slobode jamči pravo pokrenuti sudski postupak radi osporavanja zakonitosti lišenja slobode, podrazumijeva i pravo na brzu

[1] Analiza presude je dostupna na hrvatskom jeziku.

sudsku odluku o zakonitosti lišenja slobode te pravo na puštanje na slobodu ako se utvrdi da je lišenje slobode nezakonito. Pri ocjeni je li odluka donesena „brzo", potrebno je sagledati ukupno trajanje postupka, osobito ako se on vodio na više razina nadležnosti. Ocjena brzine donošenja odluke ovisi o okolnostima svakog pojedinog slučaja, a osobito o složenosti postupka, načinu na koji su ga vodila domaća tijela, postupanju podnositelja te o važnosti predmeta za podnositelja.

U predmetu podnositelja nije bilo sporno da je Županijski sud u Splitu o podnositeljevoj molbi za uvjetni otpust odlučio otprilike šest mjeseci nakon proteka zakonskog roka propisanog čl. 103. Zakona o sudovima za mladež. Štoviše, Ministarstvo pravosuđa je upozorilo taj sud na obvezu žurnog odlučivanja.

Iako je zastupnica Republike Hrvatske pred Europskim sudom opravdala kašnjenje pravnom nesigurnošću u pogledu primjenjivih pravila zbog podnositeljeve dobi, Europski sud je istaknuo da se eventualne nejasnoće domaćeg prava mogu u potpunosti pripisati domaćim vlastima. Pritom je naglasio da je sudovima rok za ispitivanje mogućnosti uvjetnog otpusta bio poznat od početka izdržavanja kazne, odnosno od 27. rujna 2011.

Uzimajući u obzir stroge standarde svoje sudske prakse u pogledu zahtjeva brzine postupanja državnih tijela, Europski sud je zaključio da Županijski sud u Splitu nije dovoljno brzo odlučio o podnositeljevoj molbi za uvjetni otpust, te je utvrdio povredu čl. 5. st. 4. Konvencije.

*Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.*

*© 2026. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava*